

Norrlandsträngaren 2020

Version 2

Tidskrift för Norrlandsträngare Nr 1

Innehållsförteckning

Ordförande har ordet Chefen för	Sidan 1
Trängregementet	Sidan 2-3
Västernorrlandsgruppen	Sidan 4
Årsmöte och styrelsemöte	Sidan 5
Militärminnen	Sidan 6-9
Bron över forsen	Sidan 10-11
Minnen från BA 11	Sidan 12-13
Trängträff 2020	Sidan 13
Bilddatabasen och Norra kaserngården	Sidan 14-15
FN-tjänst på Cypern	Sidan 16-18
20 år sedan nedläggningen av Sollefteå garnison	Sidan 19-20

Föreningsuppgifter

Ordförande:

Kjell Åström

070-669 39 37

kjellastrom59@gmail.com

Vice ordförande:

Bertil Olofsson

070-675 41 94

bertil_olofsson@hotmail.se

Sekreterare:

Arne Hedvall

070-555 36 62

ag.hedvall@telia.com

Kassör:

Göran Nordström

070-654 20 93

tvaguran@icloud.com

Ledamöter:

Lennart Hellström

070-175 27 15

lennart-hellstrom@telia.com

Karl-Anders Ödlund

070-576 62 33

kalle.odlund@telia.com

Barbro Sjödahl

070-336 34 10

barbro.sjodahl@solleftea.se

Plusgiro:

33 69 14 - 7

Årsavg.

150 kr

www.norrlandstrangarna.se

T 3 Kamratförening

c/o Kjell Åström

Skärstavägen 32

881 30 Sollefteå

Vykort med motiv från Officersparken med Norrlands Trängkärs kanslihus i fonden. Kasernområdet stod klart till inflyttningen 1898. Bilden tagen tidigast 1906, det är mässens balkong dateras till. Kortet poststämplat 1907.

Äntligen sommar, sol o värme efter en omtumlande vår. En period som präglats av rapporter om viruspandemin och alla dess konsekvenser för vårt samhälle. Vi har vant oss vid ett läge med dagliga lägesrapporter, social distansering, jobba hemma och möten på bl.a. Skype. Mycket av den offentliga politiska debatten har avstannat och om man når i mål kring ett nytt försvarsbeslut i höst återstår att se. Många kommuner har jobbat hårt och inte minst Sollefteå är hoppfulla.

Vårt utlandsresande har fått göra en paus och när jag för några dagar sedan passerade Arlanda för ett möte där, var det tomt och öde i avgångshallen. Även i föreningslivet har vi påverkats och vi har fått ställt in eller flyttat de flesta av våra aktiviteter. Detta gäller såklart även återträffen för BA 11 och Trängträffen i augusti. Nu gäller bara att hålla ut, hoppas att det snart klingar av och att vi efteråt kanske kan se något positivt i vårt sätt att mötas och arbeta.

Till detta nummer av Norrlandsträngarna, som kom att bli lite fylligare än vanligt, har jag fått in flera intressanta artiklar, bl.a. från Chefen för Trängregementet.

Vid Veterandagen, 29 maj, skulle Sveriges insats på Cypern uppmärksammas. Dagen kom till följd av COVID-19 att få en lite annan inriktning och det är därför roligt att Tony Boström skriver om sin FN-tjänst på Cypern. Andra artiklar är av Anders Wallenberg som berättar *Minnen från militärtjänsten*, Jan Molander skriver om *Bron över forsen* och Barbro Sjödahl om *Bilddatabasen och Norra kaserngården*.

Tiden går och i år är 20 år sedan vi avvecklade Sollefteå Garnison. På vår hemsida hittar du nu flera bilder och nyligen konverterade VHS-filmer från dagarna kring 30 juni 2000. Avslutningsvis vill jag önska er alla en trevlig sommar.

Kjell Åström

Ordförande T 3 Kamratförening

Chefen Trängregementet har ordet

Regementet är organiserat med en regementsstab som är indelad i genomförandeavdelning, planavdelning och en HR avdelning. Det jobbar ca 40 personer där idag. Det är en blandning av civila och militärer. Vidare finns det en grundutbildningsbataljon som består av en bataljonsledning och ett antal kompanier som genomför värnpliktsutbildning. Regementets kontinuerligt anställda soldater jobbar på ett funktionskompani som består av förnödenhetsförsörjning, sjukvård TOLO och ledningsförmåga. Målbilden är att regementet har ca 150 fast anställda soldater och att vi utbildar ca 400 värnpliktiga per år. Försvarmaktens logistik och motorskola som är en del av regementet utbildar taktiska officerare inom ramen för officersprogrammet som är en treårig utbildning, som i huvudsak bedrivs på krigsskolan Karlberg. Logistikskolan omhändertar kadetterna med logistikinriktning under en

termin. Vidare utbildar skolan specialistofficerarna med logistikinriktning. Denna utbildning sträcker sig över 18 månader. Sammantaget innebär detta att det går ca 150 kadetter på skolan. Dessutom bedrivs ett stort antal yrkes och befattningsutbildningar årligen vid skolan.

Regementet är sedan 2019 inordnat under arméchefen, detta har inneburit att regementet åter är ett arméförband som bidrar till den nya armén med ett antal krigsförband. Regementet har ansvar för att utbilda tre brigadunderhållsbataljoner. Brigaderna som ska sättas upp är i huvudsak grupperade vid I 19 i Boden, P 4 i Skövde och vid P 7 på Revingehed.

Utöver detta ska regementet ansvara för utbildning av ett underhållskompani på Gotland och på sikt en Divisionsunderhållsbataljon med initial bas i Skövde. Regementet befinner sig likt den övriga armén i en tillväxt. Jag uppfat-

tar att tillväxten sker kontrollerat men tydligt. Det innebär att regementet ska anställa 25-30 nya officerare under över-skådlig framtid, dels för att möta pensionsavgångar och dels för att hantera ett ökat antal krigsförband och också för att kunna stödja arméstaben med officerare.

Jag tycker att regementet lever upp till mottot som vi har "Logistik vårt ansvar". Regementet har genom införandet av värnplikten återigen infört ett "normalår" med utbildning av ca 400 värnpliktiga vilket motsvarar en halv brigadunderhållsbataljon. Planeringen inriktas mot att genomföra KFÖ med halv brigadunderhållsbataljon vart annat år. Detta skapa krigsförband med hög krigsduglighet och en omsättningstakt om 8-10 år per bataljon. Innevarande utbildningsår utbildar regementet till den 19. brigadunderhållsbataljonen till brigaden i norr. Utbildningen startar traditionellt

med det som kan kännas igen som en GB/E inryckning under sommaren och en soldatinryckning i mitten av september.

Utbildningen startar med klassisk soldatutbildning och fortsätter därefter med befattningsutbildning och utbildningen avslutas med ett förbandsskede.

Jag tror inte att någon kunde föreställa sig hur detta utbildningsår skulle arta sig kopplat till pandemin orsakad av COVID – 19. Denna pandemi har bland annat påverkat värnpliktsutbildningen genom att Försvarsmakten ställde in samtliga permissioner för grundutbildningsomgången. I vårt fall innebar detta att de värnpliktiga inte tilläts resa hem under sju veckor under perioden mars-april. De omedelbara slutsatserna av detta är att de värnpliktiga svetsats samman och skapat en mycket stark sammanhållning och förbandsanda. Detta har inte minst visat sig under den nys avslutade slutövningen. En slutövning som skulle var crescendo på utbildningen i form av en försvarsmaktsövning, AURORA 20.

Istället omplanerade regementet och garnisonen i Skövde på ett bra sätt och en regional/lokal slutövning med förbanden ur Skövde garnison, K3 och till del Ingenjörregementet som deltagande förband. COVID – 19 påverkade övningen genom att förbanden inte blandades med varandra i samma omfattning som vid en "normal" slutövning.

Sjukvårdstjänsten bedrevs i huvudsak inom eget förband annars med dockor. Så fort någon deltagare i övningen uppvisade symtom som liknade symtom för COVID – 19 transporterades de till sjukförläggning på respektive hemmaförband.

Sammantaget kan man notera att det vid Trängregementet var färre som var sjuka under övningen än vad erfarenhets-

värdet för slutövningar är. Jag bedömer att det finns ett samband med den goda förbandsandan som finns bland de värnpliktiga.

Jag tog befälet över Trängregementet i mars 2019 och trivs väldigt bra med mina arbetsuppgifter.

Jag uppfattar att det finns synnerligen duktig personal vid regementet vilket borgar för att regementet levererar krigsförband till arméchefen som håller väldigt hög klass.

Mitt ledarskap bygger på engagemang och att sätta krigsförbanden i fokus. Jag är en stor anhängare av uppdrags-taktik och jag leder regementet i enlighet med denna ledningsfilosofi. Jag uppfattar att det är utmanande att leda regementet enligt denna filosofi men att det är den absolut bästa metoden att leda förband på såväl i produktion som i insats. Det skapar chefer och medarbetare som har stor förståelse för vad som ska åstadkommas och som inte behöver detaljstyras. Dessutom är det min uppfattning att det skapar arbetsglädje och medarbetarna blir inte lika förutsägbara som om man skulle använda sig av detaljstyrning.

Sammantaget skapar man genom detta sätt att se på ledarskap chefer som kan besegra en motståndare genom att man tar initiativ inom ramen för tilldelad uppgift och med hjälp av tilldelade resurser.

Per Nilsson

Överste
Chef Trängregementet

CV Per Nilsson

51 år gammal
Sambo med Eva och bor i villa i Sjöbo, Skåne
Grundutbildad på P 7 Revinge
-hed som pansarskyttegrupp-
chef.

Genomförde trupptjänst vid P 7 med befattningar som pansarskyttepluton- och kompanichef. Senaste tjänstgöring på P 7 som regementsstabschef 2013-2015.

Har tjänstgjort vid arméstaben under sammantaget 4 år och vid ledningsstabens planeringssektion under två år.

Per Nilsson har genomfört ett antal internationella insatser:

Pansarskytteplutonchef i Bosnien 1994-1995 (BA04)
FN militärobservatör i Angola 1999-2000 (MONUA)
Ställföreträdande pansarskyttekompanichef i Kosovo 2000-2001 (KS03)
Pansarskyttekompanichef stridsfordon 90 i Liberia 2004-2005 (LA04)
FN militärobservatör mellannöstern 2007-2008 (UNTSO)
Operationschef i Afghanistan 2010-2011 (FS20)
Kontingentschef i Mali 2015-2016 (MALI 05)

Foton: Trängregementet, Skövde

Västernorrlandsgruppen

Västernorrlandsgruppen, belägen i Härnösand, bedriver idag en ganska omfattande verksamhet. Förutom att utbilda och stödja två Hemvärnsbataljoner, ca 1100 soldater utbildas bland annat värnpliktiga och frivilliga tillhörande de frivilliga Försvarsorganisationerna.

Stödet till hemvärnsförbanden består av krigsförbandsövningar (KFÖ), särskild övning förband (SÖF) och särskild övning befäl (SÖB). Dessa övningar genomförs årligen där det ena året är ett krigsförbandsövningsår och nästa år ett befattningsövningsår. På detta sätt övas såväl förbandet som de enskilda befattningshavarna i tvåårscykler. Vid Västernorrlandsgruppen utbildas även Hemvärn med marina uppgifter.

Vid VNG är det idag ungefär ett 20-tal anställda där huvuddelen är officerare men vi har även civilanställda administratörer och materielhanterare. Utöver Västernorrlandsgruppen finns även FMLOG, FMTIS, FORTV och FMV lokaliserad på området som ligger ute på Härnön vid Kust-

höjden. De resurser som finns idag är väl lämpade för den verksamhet som bedrivs. Vi har en kasern med ca 100 sängplatser med tillhörande lektionssal, befälsrum, en nybyggd och mycket fin körplan för motorutbildning, egen båthamn och naturligtvis en massa förråd och en verkstad.

En vanlig uppställning i korridorer med GU 2019, soldaterna är alla födda år 2000

De värnpliktiga som utbildats det senaste året och kommande år är rekryterade och utbildas mot Hemvärnet. Ut-

bildningen är 4 månader lång och i slutändan är de färdiga att krigsplaceras i Hemvärnet som insats- eller bevaknings-soldat. Dessa utbildas i de traditionella soldatkunskaper-na såsom vapentjänst, sjukvårdstjänst, skyddsvaktstjänst, fältarbeten och naturligtvis förläggningstjänst. De vapensystem som soldaterna lär sig är förutom handeldvapnen AK5C och AK4, även kulspruta och pansarskott Slutövningen som soldaterna genomför är en ganska tuff övning där alla deras kunskaper provas. Detta toppas med ett ensamdygn där de får utnyttja de kunskaper i överlevnad som de tillhandahållit under utbildningen. Det sista skedet av utbildningen är en befattningsdel. I Härnösand utbildas förutom insats- och bevakningssoldater även reservförfare på Bandvagn 206. Sistnämnda har en utbildningstid på 5 månader.

Erik Lindblom mottar pris av Bertil Olofsson för bäste rekryt GU2019 vid VNG

Delar av GU 2019 under genomgång inför SUSA (Soldatutbildning skarp ammunition)

Patrick Sundelin

Fanjunkare
Återanställd T 3:are vid
Västernorrlandsgruppen

Årsmöte 2020

T 3 Kamratförenings årsmötet genomförs alltid, enligt stadgarna, första torsdagen i mars. Ett 20-tal medlemmar hade mött upp på restaurangen Old Oak för att närvara vid sammankomsten.

Till ordförande för mötet valdes Kjell Åström och till sekreterare Arne Hedvall.

Dagordningen fastställdes och till justeringsmän valdes Ola Olsson och Kjell Litström. Verksamhetsberättelsen samt resultat- och balansräkningen för 2019 föredrogs, godkändes samt lades till handlingarna. Revisorerna och årsmötet beviljade styrelsen ansvarsfrihet för 2019. Verksamhetsplanen för 2020 föredrogs. Samverkan med I 21 Kamratförening ökar stadigt och vi eftersträvar att genomföra så många gemensamma

verksamheter som möjligt. Årsavgiften för 2021 är oförändrat 150:-/ medlem. Till ordförande för 2020 omvaldes Kjell Åström. Ledamöterna däremot väljs för en period om två år i taget. Till ledamöter för 2020–2021 omvaldes Arne Hedvall, Göran Nordström och Karl Ödlund. Som revisorer och valberedning för 2020 omvaldes KG Ström och Bengt Olofsson. Då inga övriga frågor hade anmälts avslutades årsmötet.

Därefter informerade Hans Pallin från Sollefteå kommun om de förberedelser som gjorts med anledning av en eventuell militär etablering i området. Många frågor och tankar ventilerades om personal, värnplikten, lokaler, skjut- och övningsfält och mycket annat.

Lennart Hellström informerade sen om den kommande Trängträff som genomförs sista helgen i augusti 2020 i Sollefteå. Som avslutning bjöd föreningen på ärtsoppa och punsch samt pannkakor.

Arne Hedvall

Vad händer i föreningen?

Samtliga föredrag och aktiviteter har ställts in fram till september.

Målet är att återuppta de gemensamma programmen med föredrag tillsammans med I 21 KF under hösten.

Friskvårdsaktiviteterna/ promenaderna sker dock i mindre grupper och deltagarna byter om hemma.

Senaste styrelsemötet hölls i slutet på april utomhus i snällblåsten på Norra Kaserngården.

Sekreteraren levererade som vanligt utskrivet protokoll i mailboxen två timmar efter mötet.

Styrelsen samlad för möte utomhus. Fr v. Arne Hedvall, Barbro Sjödahl, Kjell Åström, Göran Nordström, Kalle Ödlund och Lennart Hellström. Bertil Olofsson tog kortet. Sekreteraren såklart utrustad med blyertspenna. Bra jobbat i kylan Arne.

Militärminnen

Högvakt 8-9 april 1961

Mönstring i Katrineholm 1957. Man tyckte att jag borde bli artillerist med placering på A 1 i Stockholm. Varför jag skulle passa till just detta vet ingen idag. Själv var jag inte så road av för mycket pang och bom. Hade också tänkt mig att kunna få lite nytta av militärutbildningen i det senare civila livet. Men att kunna skjuta med kanon?

Funderade på att utbilda mig till reservofficer och senare förklarade jag detta brevledes för inskrivningsmyndigheten och nämnde att jag i så fall kunde tänka mig Trängtrupperna. Det nappade man på och jag fick ändrad trupptillhörighet. Det blev T 1 i Linköping.

Inryckning i juni 1960 och 15 månaders grundutbildning plus 6 månaders kadettskola följde. Där fick jag förutom sedvanlig militärdrill också några mycket speciella kunskaper. Dock tveksamt med den civila nyttan av allt detta.

Jag lärde mig att stoppa madrassvar med halm. Inte för hårt, då kunde man ramla av. Inte för mjukt, då slog man igenom mot den hårda sängbotten.

Vi på "studentkompaniet" skulle härdas lite extra tyckte man. Alla andra kompanier hade modernare madrasser. Efter ett halvår ungefär, fick vi tillstånd att använda andra madrasser. Under förutsättning att vi själva köpte in dem!

Skoputsning var också något vi övade mycket på. Den speciella tekniken har jag fortfarande kvar. Viktigast var skokrämen och putsen i kängornas hålfot. Senare i livet blev jag familjens självklara expert på skoputs förstås. Men nu i dag finns knappast läderskor med lädersula att få tag på. Där försvann nyttan av den kunskapen.

Golvsporning i logement och korridor med hjälp av oljespån tillhörde den dagliga rutinen. Har aldrig försökt detta hemma i bostaden.

Att kunna vika fotlappar på rätt sätt så att de inte skavde, lärde jag mig också, men har aldrig sett en fotlapp sedan dess.

Jag tillhörde något man kallade motorplutonen, vilket innebar att vi mest körde lastbil fram och tillbaka. Mest utan last, men flitigt övades alla tecken för kolonnkörning och också med ett ständigt rundsmörjande och bytande av motorolja. Rimligen slog vi väl tillbaka samma olja, som vi nyss tappat ut, jag minns inte så noga. Ibland fick vi köra med tung last. Lastbilarna av märket Magirus Deutz tog bara ungefär 5 tons last, så särskilt tungt var det inte. Lasten, ja den bestod mest av betongklumpar som skulle föreställa ammunitionskollin. Ständig på och avlastning, med förflyttning på några kilometer däremellan. För att varna för överhettning av den luftkylda motorn var signalhornet kopplat till

en temperaturavkännare. Spännande värre, när signalen började väsnas i så kallat tättbebyggt samhälle och tvingade till snabbast möjliga stopp.

Så fort jag får tillfälle, brukar jag skryta med att jag har utbildning på gengasbil. Tyvärr dyker dessa tillfällen upp alltför sällan. Anledningen till utbildningen på gengasbilar var att ett repetitionsförband skulle få använda våra lastbilar. En förständig chef lyckade då utverka att vi fick ta ut förrådsställda lastbilar med motorer ombyggda för blandgas. De gick att köra helt på diesel, men kunde när allt var rätt intrimmat också köras på större del gengas. Förutom våra bilar, så skulle också repförbandet ha våra logement, så vi bodde i tält vid Vätterns strand utanför Motala i flera veckor. Mesta tiden levde vi i linneställ och såg ut som sotare allihop. Gengasaggregaten skulle förstås sotas mellan varje körning och tvättmöjligheterna bestod av kallvatten i ett särskilt tält avsett för detta.

Vinter med snö har man sällan i Östergötland, men vi skulle förstås ändå få vinterutbildning. Vi hade löpträning med stavar, ungefär som dagens pensionärer med stavgång. Det fanns ju ingen snö att hasa fram skidorna på. De flesta av plutonens soldater kom från sydligare breddgrader och hade mycket begränsad erfarenhet av riktig vinter.

Vi skickades upp till Fjällnäs i Härjedalen för en utbildning på två veckor. Där på ett gärde mellan landsvägen till Norge och sjön Malma-gen hade det mesta av snön skottats bort på lagom stora ytor, så att vi kunde resa våra tält. Vad ingen visste, föru-

Tankning utanför byn Funäsdalen inför nästa etapp upp till Fjällnäs 6-18 mars 1961.

tom bonden som ägde gården, var att han också hade gödslat med kodynga innan snön kom. När värmen från oss själva och tältkaminerna spred sig nedåt genom golvhalm, blev vi dock påtagligt medvetna om detta förhållande. Lukten från blöta raggsockor och kängor på torkställningen ovanför kaminen, blandat med gödseldoft från marken blev ett oförglömligt minne från den vinterutbildningen.

Skidtolkning efter lastbil på den isiga vägen mot Norge, blev också ett äventyr. Vi kunde inte vända förrän vi var över på andra sidan gränsen minns jag. Där låg den gemensamma tullstationen för Norge och Sverige och där fanns det plats att

vända lastbilen. En ytterligare spänningshöjare var att vi på den tiden hade vänstertrafik i Sverige. Vi skulle alltså mitt i allt detta halkande och slängande bakom lastbilen byta sida av vägen också. Mestadels sladdade vi nog bara fram och tillbaka mellan vägens plogvallar, så det blev oavgjort mellan våra länder vad det gällde höger eller vänstertrafik.

Fram emot vårvintern skulle en del inlånade bilar från T 3 lämnas tillbaka. Självklart blev det motorplutonen, som fick det ansvaret. En motormarsch från Linköping till Sollefteå kändes förstås mycket spännande för oss beväringar. Någon vidare övning i vinterkörning hade vi inte, men bland befälet tycktes det ha funnits några

som visste att väglaget kunde vara "som nalta eljest norröver". Därför fick vi öva ordentligt på att hantera snökedjorna till bilarna. På och av, hur många gånger som helst. Marschen delades upp i två etapper med övernattning i tält uppe på Södra berget i Sundsvall. Rätt många mil norrut dag två, började det bli isigt på vägen och nu blev det skarpt läge för snökedjorna. Nyttan av snökedjor på bilarna visade sig också bli helt avgörande för vår inmarsch på T 3 långt senare samma dag. Befälet som ledde vår fordonskolonn, hade nog planerat det mesta rätt förståndigt, men missat en viktig sak. Ingen förpatrull hade sänts till T 3 för att avisera vakten om vår ankomst. Vägen från den enda bron över den forsande Ångermanälven, utan kraftverksdamm, slingrade sig på den tiden i branta serpentiner förbi Officerstrappan uppför trängschaktet. Vakten till T 3 låg precis i slutet av uppførsbacken, närmare älven än under de senare åren. När tåtbilen kom fram till vakten blev det stopp. *Vadå fordonskolonn från T 1? Här skulle minsann inga utomstående släppas in hur som helst.* Hela fordonskolonnen med förare, ovana vid ishala vintervägar, stod nu stilla i den isiga uppførsbacken. Med lite vanligt praktiskt tänkande hade man förstås sänt en bil i förväg och sett till att inpasseringen genom vakten kunnat ske utan stopp. Under mycket kaotiska förhållanden, slirade vi så småningom in på regementsområdet.

Militärminnen forts.

Det här blev min första kontakt med T 3. Dagen därpå skulle fordonen tvättas, rundsmörjas och ses över på alla sätt, för att slutligen besiktigas av en synnerligen nitisk officer av något slag. Här fanns nu chansen att visa beväringen från Linköping vilken militärisk noggrannhet man hade i Sollefteå. Vi fick känslan av att vi betraktades som lite lägre stående i fråga om sådant. Alltnog, trots en hel del gnyende från båda håll blev bilarna ordentligt genomgångna och tillsnygade och slutligen också godkända för återlämning.

Efter genomgången kadett-skola skulle vi kadetter fördelas ut på de olika trängförbanden. Och var hamnade jag? Jo på just T 3. Boende i Mälardalen, hade jag väl trott att jag skulle hamna på T 1. En av mina kadettkamrater boende i Skellefteå blev däremot placerad på T 1. Obegriplig strategisk planering på hög nivå?

Med visst negativt tänkande från mitt första besök, började så min militära bana. Mycket snabbt ändrade jag dock uppfattning om T 3, Sollefteå och Norrland. Jag vill påstå att jag sedan dess har varit en förträfflig ambassadör för vår norra del av landet. På T 3 fick jag snabbt klart för mig att någon onödig mängd av försvårande byråkrati höll man sig inte med, ingenting var omöjligt, alla var hjälpsamma och inga hade några storstadsfasoner för sig. Allt kändes bara tryggt, genuint och pålitligt. Jag minns bland annat den gången, då jag varit ute och motionerat i Västra skogen och upptäckte att det låg en mängd skivstänger vid starten för löpslingan. Med min uppfattning om sådant, trodde jag förstås att någon ansvarig hade glömt dem. Därför joggade jag bort till

vakten och berättade detta. Vaktchefen såg helt oförstående på mig och talade om att, ”jo, självklart låg de där”. Det var ju där som de skulle användas. De skulle ligga där och inte tas in förrän snön hotade att gömma dem helt. Jag skämdes för min förutfattade mening, om att så kunde man inte göra, då skulle ju någon stjäla dem.

Det norrländska lugnet visade sig också den gången, då jag som nervös kadettsergeant skulle ställa upp med min bilpluton på kaserngården inför en storövning. Hela regementet var på fötter och regementschefen på väg för inspektion. Men för h-e, jag saknade en lastbil! Föraren dök upp utan bil. Jag sa förstås några mindre väl valda ord till honom, om vad jag tyckte om detta och han svarade lugnt, *”men sergeanten ska väl inte skäll på jag, jag kan väl inte hjälp att jag tappat bort bilen”*.

Bilen återfanns efter ett tag. Någon hade lånat den och sedan ställt den på någon annan plats inom regementsområdet. Den kom på plats i ledet precis innan inspektionen började. Inte mycket att hetsa upp sig för, tyckte den trygge norrländske föraren. En vinterövning en bit nedströms från Sollefteå gav mig

min första inblick i hur en kall vinter kunde hanteras. Jag och några till ur befälsgruppen var inkvarterade hos distriktssköterskan i Björkå. De inkallade soldaterna låg i tältförläggning ner mot älven. Det var mycket kallt redan vid inryckningen, tälten var resta och försedda med granrisbäddar, men någon eldning i kaminerna hade inte skett i förväg. Mycket stelfrusna soldater och inte speciellt positiv stämning, gjorde den första morgonuppställningen minnesrik. Efter någon dag sjönk temperaturen till runt – 31 grader och när min personbil var stendöd på morgonen, kollade jag batteriet. Där var bara issörja i cellerna. Under resten av övningen roade jag mig med att plocka ur batteriet varje kväll och bära upp det till mitt varma rum. Där fick batteriet vila ut under nätterna bredvid min säng.

T 3 blev alltså mitt hemmeregemente, men krigsplaceringen blev i Kalixtrakten och därifrån finns också många minnen. Myggen och knotten vid befälsövningar midsommartid vid lägret i Grubbnäsudden, är nog det enda bestående negativa. Min första skymt av midnattssol från Raggdynans topp minns jag mycket väl. Vid några av befälsövningarna bodde vi på

Kalix folkhögskola. Fo-staben låg den första tiden sydväst om Kalixälven i slutningen ner mot Rolfs.

En bataljonschef med chefsfasoner, som var tveksamma redan på den tiden, lärde vi oss att tycka om så småningom. Han hade en hel del förnuftigt tänkande och ett medmänskligt sinne, trots det skräckinjagande rytandet. Under vår sista övning tillsammans, ville vi kompanichefer ordna en gemensam middag som avtackning. Han svarade med att också ordna något speciellt för oss. Med förevändningen att det var viktigt för oss att förstå hela bilden av försvaret av övre Norrland, fick vi med kustbevakningens hjälp göra ett besök med övernattnings ute på Malörens fyrplats, längst ut i Kalix skärgård. Medförd skaffning av olika slag förhöjde stämningen där ute. Ingen kunde rimligen heller ha störts av vårt snapsvisesjungande. Vi var ju långt ut till havs och besättningen på kustbevakningsbåten, valde natthamn vid en ö närmare fastlandet.

För att förstå Norrlands ut-satthet fick vi också vid ett tillfälle göra studiebesök på andra sidan gränsen. Formellt var vi inte i tjänst under resan och civilklädda åkte vi med militär buss fram till Haparanda. Där följde studie av sprängkistor under Torneälvsbron och konstaterandet att järnvägsrälsen över bron fanns i två spårvidder, den svenska och den rysk-finska. "Rysen" kunde alltså köra raka vägen på egen rälsbredd ända in över gränsen. Färden gick vidare med finsk civil buss längs Torneälven upp till Ylitorneo på finska sidan. Tillbaka från Övertorneå på svenska sidan, blev det vår militära buss igen.

Vid försvarsmaktsövningen Norrskan 1982 var vi förlagda utanför Boden under del av övningen och jag hade ansvar för något, som då kallades verkstadskompaniet. Det be-

stod av tyg-, signal- och motorrep. och en bärgningsgrupp, förutom stab och kok och kanske något mer. Vintern var kall och det blev en mycket realistisk, övning speciellt för de som reparerade fordon. Dikeskörningar, kollisioner, påkörda renar och halvmörka dagar skapade dramatik, åtminstone för oss sörlänningar.

Nästan alla bilmekaniker var proffs och fantastiskt duktiga inom sitt område. Det där med militär drill använde vi oss inte av. Vi löste det praktiska jobbet.

Vi fick också besök på kompaniet av Kungen med vidhängande följe av mångstjärnigt folk. Jag visade runt och vi hade förstås förberett lite uppvisning för att våra besökare skulle förstå vad det hela handlade om. En av de stjärnbestrodda frågade mig vad jag hade för civil utbildning för att kunna hålla ordning på allt detta. När jag svarade att jag var utbildad agronom svarade han, "jasa, jaha". Jag tror inte att han visste vad det var, men han var åtminstone förständig nog att inte avslöja sig inför de övriga.

En annan i det medföljande sällskapet frågade mig om jag hade några synpunkter på verksamheten. Jag passade då på att tala om att mina bilmekaniker var besvikna över att det inte fanns några verkstadshandböcker till de olika fordonstyperna. Många av fordonen var förstås speciella och okända för mekanikerna. Nu var de tvungna att hela tiden prova sig fram. I deras vanliga civila miljö fanns ju tekniska handledningar, vilket gjorde att arbetet kunde utföras betydligt mera effektivt.

Och minsann, här blev det handling. Några dagar senare blev jag uppringd på stabsplatsen av en skärrad skrivbordsadministratör ifrån Stockholm. Han hade fått till uppgift att ringa mig och för-

klara avsaknaden av verkstadshandböckerna. Inte någon övertygande eller vidare begåvad förklaring, tyckte jag, men för den här övningen var det ju ändå för sent att få till någon ändring.

Den vinterövningens stora jippo blev en uppvisning för Kungen och hans följe men även oss inkallade. Stående uppe på Rödbergsfortets tak fick vi se artilleribeskjutning mot myren nedanför oss. Från något av de övriga forteten, fick Bodens fästning visa vad artilleriet kunde åstadkomma. Jag tänkte tillbaka på min första förbandsplacering som just artillerist. Efter artilleribeskjutningen följde luftlandsättning från Herkulesplan och därefter kom markförbanden farandes under mycket pangande.

1991 gjorde jag min sista tjänstgöring och så småningom hängdes militärustningen undan för gott. Sveriges försvar monterades ned till större delen och ingen ville ha tillbaka något av den utrustning jag hade hemma. Endast tjänstepistolen lämnades tillbaka till närmaste förband, vilket blev Ing 1 på Almnäs utanför Södertälje. Även detta är nedlagt i dag.

Naturligtvis utgjordes huvuddelen av min tid i uniform, av allvarlig och meningsfull verksamhet. Den delen har jag här lagt åt sidan. I stället har jag tagit med några av de lite mera udda händelserna som etsat sig fast i mitt minne.

Ungefär tre år blev det totalt i uniform. En tid som jag absolut inte hade velat vara utan. Det blev en del av min identitet och minnena från Norrland lever kvar som en mycket positiv del av mitt liv.

Anders Wallenberg

Reservkapten på T 3
för nästan
obegripligt länge sedan

Bron över forsen

I en kortvarig dragkamp med Östersund lyckades Sollefteå socken och municipalsamhälle med kamrer Ture Engströmer i spetsen 1893 få krigsmakten besluta att etablera T 3, då bara en bataljon, på Remslemon i Sollefteå. Vilka argument som övervägde är ovisst, men klart är att tillgång på fri mark och en strategiskt viktig bro över Ångermanälven till södra sidans municipalsamhälle hade mycket stor betydelse och att denna bro fick nyttjas av regementet utan kostnad.

Det har skrivits ett och annat kring denna broförbindelsen, att planer även på en järnvägsbro skulle ha förelegat. Ja, det finns t.o.m. spår i kommunala protokoll av förväntningar på att detta skulle ske. Jämförelsen mellan den pam-piga tvåvånings stenbyggnaden i Sollefteå och stationshuset i Långele utförd i trä och endast ett plan utgör också en tankeställare.

Bristfälliga förklaringar har förekommit till att det inte blev någon järnvägsbro i Sollefteå. Till dem kan tilläggas

följande hypotes: *järnvägsbyggarna hade aldrig någon sådan avsikt.* Man måste vara medveten om att svenska bansträckningar i mycket bestämdes av militärstrategiska skäl. Kriget 1870-71 mellan Tyskland och Frankrike hade visat vilka fördelar utbyggd järnväg hade för snabb mobilisering och för svenskt försvar blev det angeläget att snarast möjligt nå upp till Bodens fästning med järnväg.

När så Norra stambanan (egentligen Stambanan genom övre Norrland) kommit så nära den strategiskt viktiga Ångermanälven som Långele passade man på att lägga en bibana den korta sträckan till Sollefteå. Där fanns med älvtrafiken sjöförbindelse med kusten, Västernorrlands Beväringbataljons övningsplats Sångå mo och dess stab i Härnösand. Samtidigt utgjorde förbindelsen del av det system med bibanor som byggdes i Norrland från stambana mot kuststäder enligt tidens centralförsvarsdoktrin.

Järnvägen måste ändå korsa Ångermanälven, men det

skedde i ett topografiskt lämpligt läge över Edsforsen, där båda sidor av älven låg på samma höjdnivå. I Sollefteå hade det varit stort omöjligt.

1885 års bro över Ångermanälven medförde en mycket stor förbättring av kommunikationerna. Tidigare fanns bara färjor som färdmedel med starkt begränsad transportkapacitet. När bron hade byggts kunde till exempel ortsbor på norra sidan älven mycket lättare komma till Sollefteå under marknadsdagarna. Samtidigt med brobygget anlades också en landsväg upp till Remslemon - den *Norra uppfarten*, sedermera benämnd *Trängschakten*. Den intilliggande marken där blev också intressant. Kakelugnsmakaren Anders Öhman började på en gång att köpa upp tomter på Remslesidan. Han byggde sig också ett fint hus med utsikt mot älven från det som skulle bli T 3:s kasernområde. I dag inrymmer den byggnaden ledningen för Reveljen, Sollefteå kommuns center för vuxenutbildning. I markplanet innanför in-

gången direkt till vänster finns faktiskt en pampig kakelugn kvar efter Anders Ohman.

Låt oss nu betrakta älven uppströms från Sollefteåbron! Räknet utifrån tidsåtgången för landhöjningen bildades Sollefteåforsen under 14- och 1500-talet. Därefter var det stopp för vattenburna färder till platser längre upp i älven. Men sedan tidigare förekom handel mellan människor från fjäll, skog och kustland. Det kunde inte få fortgå utan kronans kontroll och beskattning, så kung Karl IX gav 1602 köpmännen i Härnösand privilegium att öppna en marknadsplats i Sollefteå. Då strömmade forsen förbi Sollefteå i en fåra där Kanalen ligger, men med mycket större djup och bredd. Först år 1700 skar forsen en ny väg, den nuvarande.

År 1937 ersattes 1885 års bro på tre pelare med en ny på två. Brofästet försköts något österut och idén uppstod då att använda den gamla bron mittpelare som fundament för en skulptur. Det blev inte så, men då är vi inne på tillkomsten av Flottaremonumentet, Fredrik Frisendahls *Timmer-*

flottare, och det är en annan historia.

På den nya bron ökade trafiken kraftigt med bilismen, tunga timmerbilar dånade förbi Appelbergs för att komma uppför backen mot Järnvägsgatan. Som tur är har så vitt känt ingen allvarlig trafikolycka inträffat där.

På 1980-talet renoverades bron, men sent omsider, inte en dag för tidigt – 2003, blev en ny och längre smäcker bro med bredare körbanor färdig uppströms kraftverket.

Den heter Ångermannabron men borde heta *Ådalsbron* eftersom den ligger i södra ändan på det ursprungliga Ådalen, kulturlandskapet mellan älven och skogen.

Jan Molander

Minnen från BA 11 i Bosnien

Bertil Olofsson höll sin föreläsning på restaurang Old Oak, där Föreningen Ångermanlands Veteraner vanligtvis har sina sammankomster. Foto Lars Sundeqvist.

Ångermanlandsbrigaden (NB 21) i Sollefteå satte upp den elfte fredsbevarande bataljonen (BA 11), som tjänstgjorde i Bosnien och Hercegovina från oktober 1998 till april 1999.

Huvuddelen av bataljonens befäl kom från NB 21. Även de två andra Sollefteåförbanden I 21 och T 3 var väl representerade i form av specialister.

I bataljonen ingick en bataljonsstab, ett Stabs- och Trosskompani samt två pansarskyttekompanier. Bataljonschef var NB 21 ordinarie chef överste Per-Ove Eriksson. Hans stabschef och de tre kompanicheferna var också från NB 21 och hade genomgått Försvarshögskolans chefsprogram.

Föredragshållaren Bertil Olofsson var BA 11:s ställföreträdande personalchef och ingick i bataljonsstaben.

Det var hög kvalitet på den personal som valdes ut till uppdraget. Rekrytering skedde från hela landet. Bataljonen bestod av 382 män och 22 kvinnor. Av dem kom 104 från Västernorrland. Åttio av Västernorrslänningarna bodde i Sollefteå.

Innan förbandet avreste till uppdraget genomgick all personal en mycket omfattande och professionell utbildning såväl praktisk som teoretisk på Swedint i Södertälje. Perso-

nalen var även fysiskt vältränad.

Bataljonen bodde på Camp Oden utanför Tuzla och Sierra Base utanför Gračanica. En camp är ett samhälle i samhället, där det finns det mesta man behöver som skydd, säkerhet, sjukvård, frisör, polis, tvätterier, och fritidsaktiviteter. Bertil bodde på Camp Oden med sin personal.

Syftet med uppdraget var att övervaka och bevara freden.

Utbildningen på Swedint höll hög klass. Instruktorer var Swedints personal samt befäl och poliser med omfattande erfarenhet från utlandstjänst. Figuranter var tolkar och flyktingar från Balkan.

Många fordonskontroller genomfördes därför i sökandet efter ammunition, otillåtna vapen och sprängämnen. Dessutom gjordes kontroller av parternas vapenförråd så att de inte lagrade mera vapen än de hade tillåtelse till.

Dygnnet runt var man ständigt observant på förändringar i omgivningen. Man kontrollerade och patrullerade oftast med den finska pansarterrängbilen Sisu XA-180.

När larmet MEDEVAC (*Medical evacuation, sjuktransport*, är ett från början militärt begrepp som numera används även civilt) gått uppstod alltid en viss stress. Man visste inte hur allvarlig situationen var och vilka som var inblandade i transporten.

Bataljonen var noga med att besöka de flyktingläger som fanns inom bataljonens område. Kontakten med de civila i flyktinglägren var därför mycket god. Besökarna var noga med att alltid ha med sig mat, mediciner och andra förnödenheter till familjerna och att definitivt inte bära vapen under besöken.

Att vara ifrån familjen kunde ibland kännas tungt för bataljonens personal men man gillade läget och inrättade sitt liv efter uppdraget. För de anhöriga på hemorten hade anhörigrupper upprättats för stöd och hjälp i vardagen, vilket kändes tryggt för alla inblandade.

Bertil berättade med stor inlevelse om den goda sammanhållningen inom bataljonen och om sina positiva erfarenheter från insatsen i Bosnien. Efter föredraget informerade Lars Sundeqvist från *Föreningen Ångermanlands Veteraner* om lördagen den 30 maj då Veteranerna Ångermanland inviger *Minnesplatsen för fredsbevarandet tjänst* i Sollefteå.

Denna vackra plats ligger vid skådespelerskan Ingrid Thulins stig nära elbolaget E.ON:s fastighet på Djupövägen.

Inbjudna är bland andra Västernorrlands landshövding Berit Högman och generalsekretären för Sveriges Veteränerförbund Mari-Anne Bostrom.

Förutom invigningen av minnesplatsen planeras mycket annat att glädjas åt under dagen såsom veteranparad, konserter, och föreläsningar på temat *Utlandstjänstgöring*.

Under samma veckoslut firar Bosnienbataljonen BA 11, en återträff här i Sollefteå, det har nämligen gått hela 21 år sedan bataljonen kom hem från Bosnien Hercegovina.

Kvällen avslutades med att en utsökt måltid, fläskfilé med pepparsås och potatisgratäng, intogs i restaurangen en trappa ned. En god avslutning på en givande kväll.

Kerstin Svensson

OBS NYTT DATUM

Coronapandemin har gjort att förutsättningarna förändrats. Planen, enligt Lars Sundeqvist i arrangörsstaben, är att genomföra verksamheten 18–20 september 2020.

Läs mer på
www.facebook.com/veteranernaangermanland

Till följd av Coronapandemin och den stora osäkerheten kring resor och sammankomster ställs årets Trängträff in.

När anmälningstiden gick ur var ett sextiotal deltagare anmälda från T 1, T 2, T 4 och Trängklubben. Till detta kommer våra T 3:are från när o fjärran.

Det är nu tio år sedan vi senast stod som värd och arrangör för mötet och vi tolkar intresset som stort att komma åter till Sollefteå. Vi ser tiden an och följer råd och anvisningar från myndigheterna. Frågan om arrangör 2021 kommer att tas upp mellan föreningarna i anslutning till SMK:s möte i oktober.

Trängträff 2020 Sollefteå

Trängare trivs tillsammans

28-30 augusti

Vi har sedan tidigare en T 3-träff inplanerad i maj 2021, men ser ändå en möjlighet att hålla Trängträffen i Sollefteå under kommande år.

Det vi kommer att titta på är de två alternativen att hålla fast vid ordinarie mötestid i augusti/september eller att göra ett arrangemang på två täter i slutet av maj.

Bilddatabasen och Norra kaserngården

Flygfoto av T 3 och Remsle. Längst till höger i bilden Norra kaserngården och byggnaderna runt den. Till vänster i bild, västra fältet.

Som ni alla numera kanske vet, finns inte Sollefteå Museum längre kvar. Museet lades, enligt politiskt beslut, ned under 2019. Den sista oktober låste vi anställda dörren och gick hem.

Sjuttion underbara år på Sollefteå Museum var till ända.

Bilddatabasen finns däremot fortfarande kvar, men nu i Arbetsmarknadsenhetens (AME) organisation. Jag var tidigare arbetsledare för Bilddatabasen på Sollefteå Museum, och fick från oktober en tjänst på AME, där Bilddatabasen är ca 20% av mitt arbete. Än lever Bilddatabas Sollefteå kvar, om än i klart mindre skala.

AME har sina lokaler i byggnad 59 och byggnad 61 på T 3 området, eller som

det numera kallas Nipanområdet.

En av de första sakerna jag gjorde var att lyfta fram det militära arvet i och kring lokalerna. Bland annat dekorerades vårt konferensrum med militära bilder från T 3 och området och byggnaderna kring Norra kaserngården.

För er som inte kommer ihåg numreringen så är 59:an den byggnad som stod klar 1943 som Transportcentral och som från 1987 var plutonsjukvårdsförråd och varmgarage.

Här har vi nu kontor och arbetsplatser för våra deltagare med bl.a. textilverkstad, cykelverkstad, folkräkningsenhet, legotillverkning, städteam och Bilddatabasen. Här finns även

servicegrupper för de äldre, som vi hjälper med bl.a. gräsklippning och snöskottning. Vårt snickeri håller till i Byggnad 61, f.d. smörj- och spolhallen som byggdes 1944. I och med att regementet motoriserades och fordonen blev större byggdes en ny smörj- och spolhall 1987 (by 173). Lokaler gjordes då om till förråd för indikering, sanering och brandmateriel (ISB-mtrl).

Bandtraktorn med matsalen och byggnad 59 i bakgrunden.

När T 3 byggdes var denna del av området i stort sett obebyggt. Här hölls ofta stora festligheter på planen och den kom ofta att kallas just festplatsen. Midsommarfirandena på regementet på den tiden var stora arrangemang. Lokalbefolkningen var välkomna att fira tillsammans med pojkarna i kronans tjänst.

Gubbhems byggnader. Längst till vänster Edboms bageri, Norra Ådalsvägen 47.

Minns ni de tre husen efter Norra Ådalsvägen som låg mitt emot Edboms bageri? Kanske inte, men om jag säger "Gubbhem" kanske minnet vaknar.

Redan när marken till T 3 köptes på 1890-talet fanns alla tre husen på plats, och ägdes då av Westin, Höglund och Svedin. Husen kallades i storleksordning för Kofferten, Resväskan och Portföljen och fungerade under många år som personalbostäder åt underofficerare vid T 3. På en karta från början av 1930-talet finns skrivet att husen bebos av Strindberg, Lindberg och Öster. När Norra Ådalsvägen, Riksväg 90, skulle byggas om i början på 1980-talet revs det sista av husen.

Bild är från ett midsommarfirande före unionsupplösningen 1905. I bildens mitt syns Norra Ådalsvägen och några av de karaktäristiska byggnaderna som än i dag finns kvar. Vi ser bl.a. Norra Ådalsvägen 57, huset med de två tornen. Till höger i bild går Trängvägen.

Bild från förra seklets första år visar när grunden till B-kasern uppfördes av stora granitblock och kalkbruk. Kontrollant vid bygget var kaptenen vid fortifikationsverket C L Lundqvist biträdd av löjtnanten L af Petersen.

Under 1940-talet och framåt blev T 3 allt mer motoriserat. Innan dess var det framförallt hästen som gällde. När första världskriget bröt ut fanns i Sverige 660 016 hästar.

Hur kan man veta det? Jo när kriget bröt ut fick Statistiska Centralbyrån, SCB, i uppgift att räkna alla svenska husdjur och framförallt alla då hästarna.

Inmönstring av hästar och fordon vid T 3 under första världskriget. Bönder, här på västra fältet, fick lämna in hästar som utskrivets i krigstjänst.

Den främsta anledningen var såklart beredskapsskäl. Min farfar pratade ofta om när han fick lämna ifrån sig sin häst "Rosita Rosedana" som skrivits ut till tjänst i Krigsmakten.

Barbro Sjödahl

Arbetsledare för
Bild databasen, AME Sollefteå

UNFICYP SWEDCON BAT 88 C

I fredens tjänst på Afrodites ö Cypern i östra Medelhavet 1986

Efter en lång tids problem mellan grek- och turkcypriter invaderade Turkiet Cypern för att skydda turkarna. Första anfallet inleddes 21 juni 1974 på morgonen och pågick under tre veckor med våldsamma strider och tusentals dödsoffer. Turkiet tvingade 250.000 grekcypriter i exil söderut på ön och placerade ut fastlandsturkar på nordsidan bl a i Kyrenia, Nicosia samt Famagusta. Turkiskt flyg attackerade oljehamnen, bostadshus samt fabriker i Larnaca. Napalmbomber förekom ofta. FN drabbades också av många förluster. När order om eld upphör gavs uppfat-

tade inte alla turkiska förband detta utan fortsatte striderna. Efter detta föddes "Green-line" när den turkiske befälhavaren ritade en grön linje med tuschpennan på kartan där styrkorna stannat. Linjen kallas även Attilalinjen.

UPPDELNING AV CYPERN

Turkiet kontrollerade 40% av ön i norr och Grekland 60% i söder. Nordsidan styrde över elkraften och sydsidan över färskvattnet på ön. Dessa element kunde båda sidorna använda vid förhandlingar och eftergifter.

Ett undantag från uppdel-

ningen är byn Pyla utanför Larnaca. Där bor turkar och greker. Pyla och byn Dipkarpaz på nordsidan är de enda platserna på ön där grekcypriter och turkcypriter lever tillsammans sedan 1974.

Cypern benämns ofta som Afrodites ö sedan antiken och om kärleken är bestående kan man säga detsamma om denna, kärlekens ö.

Man blir imponerad av naturens skönhet, öns inneboende charm och den lättsamma livsstilen.

Cypern har en yta av 9 259 kvadratkilometer – 225 km från norr till söder och 96 km från väst till öst.

UNITED NATIONS PEACEKEEPING FORCE IN CYPRUS

I TJÄNST PÅ CYPERN

Vi landade på Larnaca Airport 26 mars 1986 och möttes av brunbrända svenska FN-soldater och varma fuktiga vindar. Vi utgjorde den näst sista bataljonen i svenska Cypernmissionen. UNFICYP bestod av FN-bataljoner från Sverige, Danmark, Storbritannien, Kanada och Österrike. Vidare fanns civil polis från Sverige, Finland, Australien samt Irland. Chef för UNFICYP var FORCE COMMANDER med HQ (Stab) grupperat i Nicosia. Min befattning som Catering Officer innebar bl a att ansvara för förplägnaden till SWEDCON (fyra måltider/dygn) samt vattentillförsel. Vi levererade till MP och civil polis från Sverige, Finland, Australien och Irland, utöver detta även leverans till det svenska sjukhuskompaniet i Libanon (Naquora). Dessutom anordnades sk gästmiddagar och speciella VIP-middagar. Till min hjälp ingick en förplägnadspluton som bestod av kockar, taxfree-shop, livsmedelspersonal och hovmästare. Jag tillhörde både staben och trosskompaniet. Vi understödde följande camper inom SWEDCON: Camp Victoria, Camp Carl Philip, Camp Madeleine (nordsidan), Camp Polar samt Gold Fish Camp. Dessa camper stöddes av egna kockar och kvartermästare. Vi disponerade Cyperns enda kylbil som användes vid leverans av kött, chark och mjölk etc till de olika camperna. Övriga

ersatte vid Camp Victoria. De två skyttekompanierna ansvarade bl a för bemanning med 8–10 soldater av OP vid gränsen (BZ) mot norra Cypern. Dessutom för bemanning av vakt på Camp Victoria. Man tjänstgjorde sex veckor, sedan rotation, och disponerade kök, sängar, elverk och samband med staben etc. SWEDCON uppträdde dygnet runt i FN-uniform – övriga inom UNFICYP bar civila kläder under ledighet. I början blev det jobbigt att alltid uppträda i uniform men man insåg ganska snart att det blev en fördel i längden.

Vid min ankomst till Camp Victoria samlades många förväntansfulla säljare av grönsaker och rotfrukter etc och försökte på olika sätt påverka mig vid valet av leverantör. På ön finns två brittiska baser, Dekeliabasen utanför

På Ben Gurion Airport, Israel

Larnaca och Akrotiribasen mellan Limassol och Paphos. Dessa baser bestod av 25 000 personer vardera och var kompletta brittiska samhällen (hustyper, skolor, gatunamn, affärer, kyrkogårdar etc). Tyvärr förekom det att baspersonal förväxlades med FN-personal på fritiden och blev utpekade vid krogslagsmål och misshandel. I första hand utnyttjade jag UN:s avtal med den brittiska basen Dekhelia och handlade mycket färska livsmedel av mr Kitsoos (välkänd leverantör till UN), en mycket sympatisk person. Dessutom beställdes mycket från Sverige, t ex kaffe, snus, sylt, saft, konserver, knäckebröd, mjölkpulver mm. Denna transport utfördes av C 130 Hercules var tredje vecka till Larnaca Airport. Även andra förnödenheter levererades. Efter avlastning började vi omlasta Hercules med mat och förnödenheter så allt blev klart till nästa dag inför flygtransporten till Israel. Sverigeförrådet på Camp Victoria bevakades med vakter – snus och kaffe bl a försvann annars lätt. Vi packade alltid med termosar med kaffe och matpaket till besättning och följepersonal på denna flight där vi måste landa i Israel på Ben Gurion Airport i Tel Aviv på grund av att flygplatsen i Beirut var sönderbombad. Den häftigaste inflygningen med Hercules blev en gång när två israeliska Phantomplan mötte upp oss och eskorterade oss vid vardera vingen ner mot Ben Gurion Airport – ett starkt minne. Efter landning och israelisk kontroll av lasten - omlastning till fordon och transport till Sjukhuskompaniet i Libanon genom den israeliska och libanesiska checkpointen. Ibland blev det lång väntan i 40-gradig värme. Någon svensk bataljon fanns inte ännu i Libanon, endast detta sjukhuskompani. Vid min hemrotation i oktober började den svenska bataljonen anlända

Tony Boström med mr Kitsos och sin efterträdare Vakten vid Camp Victoria, Larnaca.

till Libanon. Vi mötte pågående bataljonschef, övlt Stig Svensson T 3, på Arlanda. Libanon är förmodligen ett av världens vackraste länder, men på grund av inbördeskriget som pågick var det svårt att röra sig där. 17 olika milisgrupper sköt på varandra. Skyddsväst och hjälm bars alltid av all personal. CD-spelaren och CD-skivan lanserades 1986 och såldes i Libanon där kunde man köpa precis allt. En snygg Rolexklocka för 100 kronor – plagiat förstås. Självt köpte jag en Sony Walkman freestyle med radio som fungerade bra under missionen.

MEDALJPARAD

Efter sex månader utdelas FN-medaljen vid en speciell ceremoni, den sk medaljparaden. 500 gäster från olika nationer var inbjudna. Vaktsoldaterna tränade stenhårt och byggde upp Drill Squad SWEDCON. De genomförde en fantastisk uppvisning i hanterande av AK med brinnande bajonetter i mörkret, mycket bra genomfört av dessa. Många gäster undrade om Sverige infört yrkesarmé så det blev ett gott betyg. Paradmiddagen innehöll ett komplett blågult svenskt smörgåsbord dukat i en stor idrottshall i Larnaca med porträtt av Konungen och Drottningen i centrum. Det blev mycket omtyckt av gästerna och frågorna blev många angående *Janssons Temptations*, *Swedish Meatballs* samt den inlagda sillen

– en mycket uppskattad uppvisning av Drill Squad och uppskattad paradmiddag blev det för oss. Utan mina kockar och hovmästare skulle det varit svårt att uppnå detta. Militärpolisen (MP) höll bl a ordning på FN-personalen dygnet runt och löste många andra uppgifter som trafikledning och vägvisning mm. SWEDCON CIVPOL ansvarade bl a för att pensionen utbetalades på nordsidan i byn Dipkarpaz till instängda grekycyprioter en gång i månaden och bistod också den lokala polisen på Cypern vid fall där FN-personal från Sverige var inblandade.

VARMAST PÅ 15 ÅR

100 km österut i norra delen ligger Karpazhalvön, en av Cyperns vackraste delar med orörd natur etc. Just här på ön är man på den närmaste delen mot Syrien. Häftiga badstränder med härliga upplevelser. Vid rätt tid kan man uppleva när havssköldpaddorna simmar in och lägger mängder med ägg i sanden. En fantastisk upplevelse att vara med om kan jag intyga. I april meddelade BBC, mycket sparsamt, om olyckan i Tjernobyli och då blev det lång kö vid den blågula telefonhytten till Sverige. Sommaren 1986 blev den hetaste på Cypern på 15 år därför gällde "safe water" för alla. Supplykontot för dricksvatten förhandlades många gånger med FN-skrapan i New York. Under augusti/september låg temperaturen mellan 45–48°.

Medelhavet var 30-33°.

Efter överlämnade till Bataljon 89 C (sista bat) i oktober avslutade vi missionen och lastade Hercules med bl a ett svenskt smörgåsbord (en hemlighet som endast lastmästaren visste). Detta dukade vi upp i aktern på luckan i skydd. Istället för kaffe och smörgåsar bjöds det på detta till personal och besättning på 500 m höjd. Det blev mycket uppskattat. Resan tog tio timmar till Arlanda.

LÄRORIKT

Bataljon 89C avlöstes efter sex månader av avvecklingsförbandet från Sverige och mycket förnödenheter hamnade också i Libanon. Tjänstgöringen gav mycket att lära t ex hur religion och andra länders uppfattningar och värderingar skiljer sig från våra egna. Man lär sig också att framhäva sig som svensk medborgare och att lösa konflikter och inte fastna i detaljerna. När det gäller våra löner och traktamenten så var Sverige den sämst betalda av alla bataljoner. Men vi hade ett gott kamratskap, en god teambildning samt en enorm stor livserfarenhet att ta med oss hem. Att vi sedan kunde resa till Alexandria eller Kairo i Egypten eller besöka andra länder på vår ledighet underlättade naturligtvis tjänstgöringen.

Tony Boström

T3, T 1, FMV, FM LOG, A9
1964-2006

20 år sedan nedläggningen 30 juni 2000

I vår gemensamma minnesbank, Bilddatabasen, hittar vi bilder från år 2000 och nedläggningsceremonin den 30:e juni.

Dagen inleddes med kransnedläggning vid regementets grav och samling på vårt gamla regementsområde i fd. militärrestaurangen hölls tal och minnesgåvor i form av kristallkaraff och bokverk delades ut. Även gruppfotoografering gjordes i Officersparken vid vårt gamla Kanslihuset.

I regementsparken på Önsta avtäcktes en minnessten tillsammans med I 21 och NB 21

En gemensam avslutningsceremoni hölls senare på kaserngården då de tre fanorna fördes vidare till sina nya platser. För T 3:s del till Östersund och nyuppsatta Norrlands Trängbataljon.

Norrlandsträngarnas personal skingrades och vissa flyttade över till bataljonen i Östersund medan andra valde Trängregementet i Skövde.

En avsevärd del valde dock att lämna försvaret och stanna kvar i Sollefteå.

T 3: s fana, den tredje i ordningen. Överlämnad av Arméchefen Åke Sagrén 1995, ritad av konstnären Ingrid Lemby.

Stabschefen Leif Östberg avtackar och delar ut medaljer till bl.a. Bengt Bergström, Sune Boväng, Stefan Brännlund, Christer Bergström, Thomas Fahlander och Joakim Falk.

Närmast kameran Bertil Olofsson och Jerry Mähler.

Avtackning i fd Militärrestaurangen. Fr. v: Christer Bergström, Bengt Bergström, Håkan Boman, Sune Boväng, Tommy Dahlberg, Nils-Erik Nyberg, Johnny Eriksson, Jan Gradin och Per Hedström.

Malin Edström, Camilla Sjöln, Tony Allansson och Per Theorin

Oswald Wittgren, Bengt Bergström och Per Hedström.

Göran Tidén, Sune Boväng och Bo Jönsson.

Samtliga bilder är hämtade ur Bilddatabas Sollefteå, www.som.kulturhotell.se Originalen finns i vårt arkiv. Om du har fler bilder eller filmer vill vi gärna ta del av dessa.

